

Z REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

Nové pronásledování Lužických Srbů.

Praha, 26. dubna.—Poslední budýšské "Srbské Noviny" přináší zprávu o novém pronásledování lužických Srbů. Německá vláda učinila utracení saského ministra vojensství, Neuringa, k tvrzení, že pří lužičtí Srbové pracují velezrádně a ničí německou říši. První podnik dostala německá vláda v některých okrajích, jež našla u kurýra p. Picky, chyceného na našich hranicích. Toho věznil od 10 března bezdůvodně Teř narídila saská vláda náhle prohlídky v bytech členů Národního výboru Lužicko-srbšského, vysílá je a chce uvěznit pro velezradu. Totéž učinila vláda v Prusku. "Srbské Noviny" právem protestují proti tomuto jednání, které se přičítá příjezdu Wilsonových zásad. O lužicko-srbšské samostatnosti nerozhodnou Němci, nýbrž mírová konference "Srbské Noviny" ostře odsuzují počinání německé vlády a neohrožené prohlášení, že Národní výbor nedá se ve své činnosti a ve svém boji za svobodu a samostatnost omezovat. Lužičtí Srbové chtějí svůj boj vésti až do úplného vítězství a bojují statečně.

Koncert pěveckého sdružení pražských učitelů.

Praha, 26. dubna.—Pěvecké sdružení pražských učitelů uspořádalo v Obecním domě koncert, jehož účastníci se prezident republiky, Masaryk, s chotí. Dále přítomni byli: Šef americké mise, Hutchinson, a kapitán Shaw se členy komise, japonský plukovník Hirayama, kancléř republiky Dr. Šámal, státní tajemník Dr. Drti, náčelník ministerstva předsedy paní Kramářová, předseda zemského správního výboru Dr. Franta, jakož i zahraniční důstojníci a žurnalisté. Umění milovné obecenstvo, které naplnilo prostornou dvoranu do posledního místa, ne skrblilo potleskem.

Budoucí význam Užhorodu.

Praha, 26. dubna.—"Ruskoje slovo" píše ze dne 23. dubna o budoucím významu Užhorodu. Užhorod jest přirozeným střediskem karpatské Rusi. Bude-li vybudována železnice z Košic přes Užhorod do Mukačova, setne se z Maďarska do Ruska, z Československé republiky do Rumunska a k Černému moři a na cestě na ruský východ vůbec. Užhorod byl v minulosti střediskem kulturního života podkarpatských Rusů, zejména v revolučním roce 1848. Později stal se Užhorod předsedem násilné maďarizace. Ruský jazyk byl ze škol vyloučen, též kostely sloužily k účelům maďarizace. Ještě dnes sedí v episkopátu Maďar, který při pohřbu maďarského provokatéra rozkázal zvolit, ale v přítomné době začíná se jevit obrát. Do popředí ryche vstupuje nový lid, který dosud musil mlčet, leč přes všechno maďarské násilí zůstal ruský. Vidí, v jaké situaci se nalézají karpatsí Rusové, jak mnoho vytrpěli a pracují pro svou budoucnost. Ruská inteligence přikročila ku soustředění všech příslušníků svého národa, kteří v hlubinách svého srdce zůstali Rusy a uchovali si lásku ku svému národu. Aby vypracovali plán dalšího postupu, utvořila se v Užhorodě první Ruská organizace "Ruský klub," se třiceti zakládajícími členy. Ruský jazyk, bohatství ruské kultury, pomohou karpatským Rusům, aby se stali opravdu národem. Užhorodu připadne sčrát důležitou roli netoliko v životě místních Rusů, ale i v celé zemi ruské na této straně Karpat.

Výročí úmrtí Jiřího Klecandy.

Praha, 30. dubna.—Dnes, dne 28. dubna, v den výročí úmrtí prvního tajemníka odbočky Československé Národní rady v Rusku, Jiřího Klecandy, celá československá veřejnost vzpomene a nejlhlubší vděčnosti tohoto obětavého, moudrého bojovníka za československou svobodu, a jednoho z nejhorlivějších a nejbližších spolupracovníků presidenta T. G. Masaryka v Rusku. Jiří Klecanda byl prvním ze zahraničních Čechoslováků, jenž hned na začátku války formuloval politický program československého národa, v celém jeho rozsahu, vyjadřující souhrn jeho historických i přirozených práv.

Teměř plná čtyřicet let pracoval neúnavně jako literát, diplomat a organizátor, milován a ctěn všemi národními krajanými i Rusy, s nimiž se stýkal. Osud byl k němu krutý! Nedopřál mu dočkat se šťastného zakončení a splnění jeho veliké tužby, jež byla obsahem jeho nádeje života. V plné činnosti sehvácen byl zákeřnou chorobou černými neštovicemi a zemřel po krátkém utrpení dne 28. dubna v Omsku v Sibiři. Naše legionáři pochovali ho jako hrdinu padlého v boji a na důkaz své lásky a vděčnosti odobřili jeho hrob krásným pomníkem. Smrt jeho byla těžkou strátou pro celý národ československý, jemuž svým nadáním a svou pracovitostí mohl prokázat ještě mnoho cenných služeb. Budil mu lehkou ta cizí země, kterou tolik miloval!

Zahájení činnosti vzděl. odboru v československém vojsku.

Praha, 30. dubna.—Včerejšího dne zahájena byla činnost vzdělávacího odboru pro vojskon po sádku Velké Prahy, slavnostní akademii v Národním divadle. Divadlo bylo ve všech svých prostorách přeplněno vojny všech druhů, hlediště pestřilo se uniformami, od přízemí až do nejvyšších pater a poskytovalo následkem toho nezvyklý, zajímavý obraz. Akademii zahájil oslovením přítomných prezident Masaryk. Právil: Bratři! Chci k vám promluvití úvodní slova o nových pokusech o výchovu, vyškolení našeho vojska. Nebudu vás dlouho zdržovat. Právím, že i pro vojsko platí to, co platí pro nás ostatní všechny, že vědění jest mu vzdělání, poznání, vědomosti dají vám vojákům vliv a moc. Vědomosti a poznání nejen vojensko-technická, nýbrž všeobecného vzdělání jest našemu vojsku třeba a také z toho důvodu, aby nebylo mezi vámi a civilním obyvatelstvem frakce vzdělání. Já jsem již jednou řekl a opakuji: Naše armáda bude našim mladým mužům školou, pokračovatelé školou, školou budoucího otec rodiny, budoucího občana. A v tomto duchu, v tomto úmyslu mají být řízeny pokusy o tuto výchovu. Řekl bych ještě jednu věc a ji zdůraznil: Správné vychování nespočívá jen v tom a neodsáhne se ho jen tím, čemu se člověk učí, nýbrž velkou částí správné výchovy jest zábava, mnohem více než se za to myslívá. — Volný čas, věnovaný zábavě, tedy způsobu, jak se člověk baví, jakou má zábavu, to na něho působí a vychovává jej. Já si představuji, že naše demokratické, československé vojsko tak jako se bude vzdělávat vědomostmi, bude se vzdělávat též ušlechtilou zábavou. Podskrtují, ušlechtilou zábavou. — Těmito vědomostmi i kvalitou zábavy úzce spjatou bude s ostatní společeností. Proto doufám, že tento způsob výchovy, jak jej dnes zahájili, se osvědčí a osvědčí se i v tom, že zeelí naši společenost. Nebude rozdílu mezi vojákem a civilistou, ani civilistou a vojákem, protože naše vojsko bude částí naší československé společnosti, takovou podstatnou částí, jak si jen můžeme přát a jak všichni také budeme usilovat, abychom ji dosáhli. Já vám přeji zdaru v tomto, jak doufám, novém, slibném a úspěšném pokusu. — Slova presidenta přijata byla s potleskem a hlubokým voláním "Na zdar!" — Za vojny promluvil s jeviště k presidentovi, poděkovav mu za jeho snahu k hmotnému i duševnímu prospěchu vojska, šikovatel Boeser, načež následovala vlastní slavnost. Vojenský hudební sbor zahrál předehru k Libuši, po té se hrána k vojenskému prostřední dohře se hrdě veselo "Na mostě," provedeno devítičlenným družstvem prostné cvičení, sborový zpěv a recitace. Všechna čísla byla dobře volena a také, jak dle potlesku lze souditi, velmi se líbila. Jest si přát, aby krásná myšlenka, poskytující vojinnou činnost dalšího vzdělání a ušlechtilé oboce.

Příkladný Čech.

Pražské deminky přinášejí tuto zprávu: Neznámý nám. Není ani vyhlášeným pracovníkem, ani legionářem. Nikdo zde o něm neví, jen sta a sta legionářů z Ameriky, kteří prošli shromažďovacím táborem ve Stanford, Conn. Byl to dobrovolník Jaroslav Vokalek z Chicago, který po deset měsíců vedl úplně a příkladně celou zdravotní službu v táboře, kde bývalo někdy až 400 lidí. Pracoval neúnavně a v době epidemie chřipky, která úžasně řádila minulého roku na podzim v Americe, byl pohotově dnem i nocí, tak že jeho osobní zásluhou z několika set lidí zemřeli pouze tři. Byla to práce nadšená, dobrovolná, za 25 centů denního platu. Příkladná tato obětavost a dobrá vůle zaslouží býti aspoň těmito málo řádkami zaznamenána. Taci jedinej jsou republikány, opravdovými, nezistnými, obětavými a příkladnými.

Slavnosti na památku Zrinského a Frankpána.

(Delegace československé republiky v Jugoslavii.) Praha, 5. května.—Dne 29. dubna večer uspořádáno bylo slavnostní představení v divadle a hráno bylo drama "Poslední Zrinský." Ined při vstupu české deputace do loží, celé divadlo akklamovalo nadšeně Čechy a obecenstvo počalo spontánně pěti "Kde domov můj?" Na to hudba zahrála všechny tři slovanské hymny a hned na to "Kde domov můj?" opět za velkého nadšení celého divadla. Po prvním jednání obecenstvo zpívalo opět "Kde domov můj?" a také v dalších představeních byla česká deputace živě pozorována. Po představení v Sokole uvítal Čechy starosta záhřebského Sokola Dr. Teček a děkval Dr. Scheinerovi za srdečných ovací. Dne 30. dubna konala se slavnost přenesení ostatků z uměleckého pavillonu do katedrály. — Slavnost trvala od 9 hodin ráno do 2 hodin odpoledne. Před pavilonem promluvil nejdrve jímecem bělehradské vlády ministr Marinović, pak p. Dr. Paleček, a ihned na to ministr Tomásek, jehož řeč vyvolala opět bouři potlesku a nadšení. Posléze mluvil záhřebský poslanec Peršič. Po těchto ře-

čech konal se průvod nepřehledných mas, v němž deputace všech stran, spolky, delegace, české spolky s vlastním praporem, oddíly vojska všech zbraní, také celý důstojnický sbor, dohody, které mají v Záhřebě své sídlo, mimo Italy, dále před rakví duchovenstva, čtyři biskupové římsko-katolíti, pravoslavní a metropolitou v čele za rakví zástupce následníka trůnu, vojvoda Mišič a ministři Alupović, Marinović, Kramer a Polja. Ined za těmi česká delegace, dva polští důstojníci, velitel francouzské mise, Colonel Dohaves a přidělenými důstojníky a americká mise, dále posl., zástupci města a deputace ze všech zemí jihoslovanských. Česká delegace sestávala z těchto osob: Tomásek, Dr. Scheiner, Franka, Maehar, Kvapil, za vídeňské Čechy Machat, za bělehradskou delegaci Šimek, Hlava, za záhřebský úřad Kroužilka. V průvodu působila zvláštním dojmem účast emigrantů z krajů okkupovaných Itálií, kteří nesli ve skupinách zvláštní standarty s nápisy krajů, měst a ostrovů. Zvlášť poutala velikou pozornost veliká standarta ze Rijeku. Průvod ubíral se z uměleckého pavillonu až ke katedrále špalíren obyvatelstva a školních dětí. Všechny domy byly ozdobeny prapory a koberci, všechna okna obsazena, zkrátka, slavnosti se účastnil celý kraj i město. Před katedrálou promluvil ještě několik řečníků, mezi nimi též zástupce okkupovaného území, načež vykonány slavné bohoslužby. Rakev spuštěna do připravené hrobky za hlavním oltářem, za střelby děl a salvy vojenské posádky. Byl položen nešestý počest věnec. Po slavnosti konal se banket za účastenství oficiálních osobností. Byly proneseny četné přípitky, mezi nimi zástupce Staročevičovy strany Dr. Pavličič, věnovaný Čechům a nadšeně akklamovaný přípitek Kvapila Jihoslavanů. Oba zdůraznili věrné bratrství a spolenectví obou států. Večer byl rauf u starosty města Dr. Sokolje, jímž oficiální slavnost byla skončena.

Hladové demonstrace v Turecku.

Před mešitou Yeni Djami v Cařibradě shromáždili se velké zástupy Turků, aby zdůraznili žádost svoji ku vládě, by o potravu se jim postarala.

Slovenský hlas.

Bratislava, 11. května.—Dnešní "Slovenský Denník" píše o památce vyhlášení lipťavsko-svatomikulášské deklarace ze dne 1. května 1918 a připomíná, že Slovensko dnes již svobodné a hrdostí a s vděkem připomíná si první máj minulého roku, neboť mikulášská deklarace jest prvním veřejným projevem Slovácka pro osvobození a bezpodmínečného uznání práva sebeurčení všech národů. Mikulášská deklarace Dr. Vávro Šrobára jest prvním a jediným revolučním aktem Slovácka na domácí půdě v době světové války. Tu Slováci poprvé z vlastní vůle a iniciativy vyhlásili před tvář všech, že se nedají více omezovat hranicí uherskou a že žádají právo sebeurčení společně s Čechy. Jest charakteristické, že maďarské úřady neopozorovaly, co revoluce znamená a jaké má konsekvence. Maďarské listy byly jisty, že se Slováci nepohnou a že se neodvážili reklamovat svoje právo sebeurčení. Maďari vůbec nepomysleli na to, že by bylo něco podobného vůbec možno. Oni vyhlásili československou deklaraci ze dne 30. května 1918, která žádala sebeurčení i pro Slováky, za utopii a šílenství. Slovenský tisk

umčeli, zakázali Slováckům o Čechách psati, zaplavili maďarskými novinami celé Slovensko, uzavřeli maďarskou hranici před českými novinami, knihami a lidmi a myslili, že umčeli i pravdu. Slováci šli ale každým krokem ku předu a resoluce byla přijata s jasotem jako první a jediný důkaz, že Slováci chtějí samostatnost a že si přejí spojení s Čechy. Projev tento byl zde a zvěst o něm láh světem. Před tisícihlavými zástupy na slovenské půdě, Slováci radostně prohlásili: Jsme větví československého národa a pro tento celý národ chceme právo sebeurčení. — Teprve z jasněho tisku zahraničního, který se radoval, že byla znovu odhalena maďarská lež, dověděla se budapeštská vláda o vzniku a významu mikulášské deklarace. V Budapešti ustrnuli nad touto věcí i lipťavské úřady dostaly rozkaz uvěznit Dr. Šrobára. Za přivedením resoluce zapadly dvě segletského vězení internovaných. Resoluci samu ale vláda uvěznit nemohla před forem světa. Konečně tato hrála svůj veliký úkol a vykomala jej také. — Když došlo k převratu a otevřely se dvě vězení, vyšel na svobodu i Dr. Šrobár za souhlasu vědění národa a připravuje nyní Slovensko lepší budoucnost a lepší osud.

Denní a Nedělní Pokrok do Československa

Jak jsme již několikrát v časopise přinesli zprávu, vláda Spojených států povolila zasílati zdejších časopisů do naší Československé republiky a z důvodu tohoto i my začali jsme náš DENNÍ a NEDELNÍ POKROK, jakož i TYDENNÍK do staré vlasti zasílati.

Vášim přibuzným a známým zajisté způsobíte nemalou radost, když jim na náš časopis předplatíte, neboť tím umožníte jim, by mohli rádně sledovati život Čechoslováků v Americe a rovněž politické zprávy, ačkoli je budou čísti opožděně, budou je ve velké míře zajímati, neboť ze zdejšího listu v nynější době dovedí se více, nežli z časopisů tamnějších.

Není třeba Vám připomínati, že náš list jest nejdokonalější zpravodajský časopis, který nejenom jest oblíben v každé domácnosti, kam jej zasíláme, ale naši vojini na Rusi, v Sibiři, ve Francii, Itálii, všude jej rádi čítávali. Dopřejte tudíž i svým přátelům a známým v Evropě tento pořítek a zašlete nám na DENNÍ a NEDELNÍ POKROK

\$12.00 na celý rok, \$6.00 na půl roku, \$3.00 na čtvrt roku a podotýkáme, že časopis musí býti vždy zaplacen předem. V případě, že byste si přáli zasílati pouze TYDENNÍ POKROK, zašlete nám

\$3.60 na celý rok, \$1.80 na půl roku a hned po obdržení tohoto obnosu časopis začneme zasílati. Neopomněte nám zřetelně napsati adresu, komu si přejete, bychem časopis zasílali, neboť kdybychem adresu špatně přečetli, trvalo by to dlouho, nežli byste se doveděli, že časopis nedochází a posílali bychom jej zbytečně. Zašlete tudíž předplatné ještě dnes na adresu:

POKROK PUBLISHING CO., 1417-19 South 13th Street, Omaha, Nebraska

rodu byli vždy všichni slovanští národové milí, že národ náš pociťoval každou radost, žalost každého slovenského národa vždy jako svou vlastní, ale že nejbližším a nejdražším byl mu vždy národ jihoslovanský, jak bylo vidět z účinné a nadšené pomoci při každé příležitosti. Maehar vzpomněl zejména dějinného zakročení Masarykova v jihoslovanských volebních procesech, naší lékařské výpravy za Srbsko ve válce balkánské, účasti, s jakou byl sledován hrdinný zápas malého Srbska proti Rakousku, nynější lékařské pomoci pro Srbsko, a prohlásil, že přátelské city vůči národu SHS, a naše spolenectví přetrvají všechny časy. Po přípitku polského podplukovníka Kopeckého, jenž zdůraznil sjednocení veškerého Slováctva, zakončil řadu přípitků ministr pro agrární reformu, Dr. Poljak, jenž mluvil též česky a řeč svou věnoval výhradně národu československému a nutnosti spolupráce s národem československým. Zvlášť více poukázal na veliké dílo presidenta Masaryka. Jako žák Masarykův zdůraznil, že jeho vliv působil i na jihoslov. studentstvo a vše prosluliv o významu nejbližšího přítele presidenta, básníka Maehara.

Při srdečném loučení vyslovili českí zástupcové přesvědčení, že reprezentanti národa SHS, brzy zavítají do Prahy, což tito radostně přivítali. Na nádraží dostavilo se mnoho obecenstva, ovšem též záhřebských Čechů. Lze očekávat, že naši delegáti vrátí se ze Záhřebu asi v sobotu vídeňským rychlíkem.

Slovenský hlas. Bratislava, 11. května.—Dnešní "Slovenský Denník" píše o památce vyhlášení lipťavsko-svatomikulášské deklarace ze dne 1. května 1918 a připomíná, že Slovensko dnes již svobodné a hrdostí a s vděkem připomíná si první máj minulého roku, neboť mikulášská deklarace jest prvním veřejným projevem Slovácka pro osvobození a bezpodmínečného uznání práva sebeurčení všech národů. Mikulášská deklarace Dr. Vávro Šrobára jest prvním a jediným revolučním aktem Slovácka na domácí půdě v době světové války. Tu Slováci poprvé z vlastní vůle a iniciativy vyhlásili před tvář všech, že se nedají více omezovat hranicí uherskou a že žádají právo sebeurčení společně s Čechy. Jest charakteristické, že maďarské úřady neopozorovaly, co revoluce znamená a jaké má konsekvence. Maďarské listy byly jisty, že se Slováci nepohnou a že se neodvážili reklamovat svoje právo sebeurčení. Maďari vůbec nepomysleli na to, že by bylo něco podobného vůbec možno. Oni vyhlásili československou deklaraci ze dne 30. května 1918, která žádala sebeurčení i pro Slováky, za utopii a šílenství. Slovenský tisk

Severový léky udržují zdraví v rodině.

Slabé nervy jsou vždy zdrojem různých nepříjemností. Není snad nikdy trápnějších chorob nad choroby nervové. Proto nikdy s léčením neodkládejte. Z léků k tomu účelu připravených znamenitě se vždy osvědčil

Severův Nervoton (Severa's Nervoton) and Cedar Rapids, Iowa advertisement.

Vdovec. Smrt osvobodila člověka od velice zlé ženy. V duchu se radoval z toho, na venek však podle starého zvyku našel a budoval. Jeho přítel a soused jej těšil, i sám pan barák mu dodával útěchy a fekl: "Uspokojte se, milý muži; pomysli na to, že by bylo něco podobného vůbec možno. Oni vyhlásili československou deklaraci ze dne 30. května 1918, která žádala sebeurčení i pro Slováky, za utopii a šílenství. Slovenský tisk